

írtam cikkeket a Budapesti Hirlapban az esztergomi főegyházmegye vigasztalan állapotairól, de Csernoch Jánossal erről a kérdésről sohasem beszéltem. Szerepem csak annyi volt, hogy a valóságos helyzet feltárását elősegítettem, minden felszólítás vagy kérés nélkül. Vaszary bibornok már régóta egyáltalán nem volt alkalmas az egyház kormányzására, — csak eszköz volt már néhány ember kezében s a templomok, iskolák, kolostorok hanyatlásnak indultak. Az érsekújvári apácák panaszkodtak, hogy házukba becsurogna az eső, ha a tetőt ők maguk ki nem tatarozták volna a rossz szoknyájukkal. Az óriási primási vagyon nem hajtott annyi jövedelmet, hogy egyházi közcélokra jelentős összeg jutott volna belőle. Ezért lett az okos, energikus, a vagyonkezeléshez értő Csernoch Jánosból hercegprimás és nem azért, mintha a sajtó buktatta volna meg Vaszary primást.

Amint hercegprimás lett Csernoch János, gyakrabban volt alkalmam vele értekezni. Legelőször *Az Élet Könyvei* ügyében kerestem fel. A néppárt lapja, az *Alkotmány* hevesen megtámadta az említett vállalkozást. Gróf Mailáth püspök az *Alkotmány* támadásait ugyan leszerelte, de attól kezdve két éven át igen sok vita tárgya volt a püspöki karban, hogy az *Alkotmány* megéri-e azt a sok pénzt, amibe a támogatása kerül? Azzal, hogy Molnár János apát-kanonok a lapkiadáshoz nem ért és hogy sohasem fog tudni egy csak némileg is modern kiadótípusra csinálni, — mindenki tisztában volt. Mikor egyszer véletlenül felvették az *Alkotmány*-ba egy miedernek a hirdetését, — még hozzá illusztrálva! — Molnár apát kétségbe volt esve, hogy az ő lapjában ilyen szemérmetlen, erkölcsstelen dolog megjelenhetett! Sokan voltak, akik a lap szerkesztését is kifogásolták és nem hitték, hogy egy olyan szürke nyomtatvánnyal, mint aminő a *Alkotmány* volt, a katolikus közönségre hatni lehet. Miután a szerkesztők nagyrésze még él, most még nem mondok el, hogy kik voltak azok, akik engem akartak az *Alkotmány* szerkesztőjéül megnyerni, amivel együtt járt volna bizonyos politikai szereplés is.

Még azon a napon, amelyen Salusinszky Imre *Az Est* szerkesztőségébe meghívott, megkérdeztem Csernoch hercegprimást, hogy várja-e az *Alkotmány* ügyeinek a rendezésére vagy menjek át *Az Est*-hez? Csernoch habozás nélkül válaszolt:

— Feltétlenül *Az Est*-hez menjen, ha lehet! Én azok közül a fiúk közül sokat ismerek, éppen a napokban volt nálam uzsonnán az egyik, Esztergomban... Várjon csak, valami paraszti neve van... Pásztor?... Pásztor?... Nem Pásztor!... Pusztai Bélának hívják; nagyon kedves ember... Nem rossz emberek azok, csak teljesen tájékozatlanok a katolikus dolgokban... A katolikus ügyeknek igen nagy hasznát várom attól, ha ön odamegy köztük, nekik is sok hasznuk lesz ebből! Feltétle-

nül menjen *Az Est*-hez és ne feledkezze meg arról, hogy maradjon kontaktusban velem...

Most már tudtam, hogy *Az Est*-hez való átlépésem tervéről mi a véleménye a legokosabb férfiak egyikének, de még nem tudtam, hogy mi a véleménye erről a tervről a legokosabb asszonyok egyikének. Nagyon izgatott lehettem, mikor hazaértem, mert a feleségem ezzel fogadott:

— Mindjárt kész a fürdő...

S amikor már benn ültem a fürdőkádban, a feleségem is bejött, leült a hintaszékbe és megkérdezte:

— Már megint mi baj van?

A gyerekek künn a nagy előszobában dörömböltek az ajtón:

— Meddig tart a családi tanács? Már éhesek vagyunk! Mind megisszuk a ti sörötöket is, ha sokáig tanácskoztok!

Bizony ezuttal sokáig tanácskoztunk! Feleségem jól ismerte a »szakmabeli« dolgokat. Tudta, hogy *Az Est* jóformán pénz nélkül jött létre 1910-ben és tudta, hogy a versenyben hogyan gázolta le *Az Est* az *Esti Ujság*-ot, a Budapesti Hirlap estilapját. A Budapesti Hirlapnál sohasem értették meg *Az Est* sikerét, sőt nem is hitték el. Voltak kellemes hírhordók, akik mindennap jelentették:

— Miklós Andor óriási zavarban van... Senki sem veszi *Az Est*-et, holnap valószínűleg már nem is jelenik meg a lap...

Ez a Budapesti Hirlapnál olyan kellemes hír volt, hogy muszáj volt elhinni. Nem vettem tudomásul, hogy *Az Est* szerkesztőségében tizenöt-husz ember dolgozik, jól megszervezett tudósítói szolgálattal, hanem azt várták, hogy a Budapesti Hirlapnak az a négy-öt munkatársa, aki mellékes munka gyanánt előállította az *Esti Ujság*ot, külföldi és vidéki hírszolgálat és minden költség nélkül, jobb újságot csináljon, mint *Az Est* nagy szerkesztősége.

A feleségem, ki a két lap konkurrenciáját négy év óta figyelte, bizott *Az Est* jövőjében és miután végighallgatta a hercegprimással való értekezésem elbeszélését, így foglatta össze a maga véleményét:

— Jobb lenne ugyan a legkisebb tanári állás, — de mivel sem a kormány, sem a főváros nem elég intelligens annak a belátásához, hogy maga nagyszerű tanár lenne, — menjen *Az Est*-hez.

Másnap délben Miklós Andor egyelőre havi hétszáz korona fizetés ajánlott napi három órai munkáért. (A Budapesti Hirlapnál reggeltől késő estig dolgoztam havi ötszáz koronáért.)

— Beszélje meg a dolgot a feleségével, ajánlotta Miklós Andor.

— Már megbeszéltem, válaszoltam, holnap reggel kilenckor munkába állok.

És 1914 április 6-án meg is kezdtem a munkát *Az Est*-nél.

A fókéletes
fotólemez és film

az angol
„Imperial”
Kapható: 388
Liebmann látszerésznél
Ha-Ha mellett.

Az olvasó rovata

Forgalmi rendőrt!

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! A legutóbbi autóbicikli karambol érlelte meg bennem azt a régi elhatározást, hogy szóvátegyem a közlekedésre legveszélyesebb szegedi uccakereszteződést és azt a visszásságot, hogy ott még a mai napig sem áll közlekedési rendőr.

A Somogyi- és gróf Apponyi Albert-ucca kereszteződését értem. Szemtanuja voltam egy alkalommal, amikor maga a mentőautó kihijján elgázolt egy kétfogatu konflist. Más számos esetet tudnék felsorolni, amikor majdnem szerencsétlenség származott a szűk uccák keresztezésén. Itt most ugyanis még élénkebb a forgalom, mint máskor, mert a Kelemen-uccán a sineket javítják, a korzón pedig tilos átmenni, úgyhogy itt bonvolódik le most az autóforgalom.

Mulasztás volt, hogy már eddig is nem állítottak ide forgalmi rendőrt. Szeretném, ha soraim felhívják az illetékes hatóság figyelmét. Kiváló tisztelettel: Egy olvasó, aki gyakran kockáztatja testi épségét a szűk Somogyi-uccán.

Szöveikezzenek a lakók.

Mélyen tisztelt Szerkesztő Ur! Felbátorítva a nagy előzékenységtől és szolgálatkészségtől, amelyet mint b. lapjának hű olvasója naponként észlelhetek és amellyel a közérdeket védő és érdeklő dolgokkal mindenkor foglalkozik, nagyon kérem alábbi soraim közlését.

Közeledik augusztus elseje és ezzel a házbérfizetési gondok és problémák. A jelenlegi helyzetek között nemcsak a mindig emelkedő lakberek miatt vannak nyugtalanságok és nézeteltérések a háziurak és lakók között, hanem a fizetendő illetékek miatt is. Jó lenne ha tisztázódna teljesen a házbér és illetékek, illetve a megfizetendő összeg teljesen, hogy ne fordulhatna elő az a helyzet, mint a múlt negyedben, amikor egyes házigazdák nem kérték a közüzemi költségek megtérítését, mások pedig megfizették, holott tudott dolog, hogy ez év február elsejétől fogva nem köteles a lakó a közüzemi költségeket megtéríteni. De mivel a miniszeri rendelet nem mondja ki határozottan, hogy a háziurnak nem szabad ezeket a költségeket a lakón behajtani, ezért néhány háziur visszaél a lakó mai helyzetével, megfizet velé szépen minden engedett és nem engedett összeget.

A miniszeri rendelet azt mondja, hogy a lakó nem tartozik a közüzemi pótlékokat megtéríteni. Kérdem tehát, mit csináljanak azok a lakók, ahol a háziur mégis kéri ezt? Ellenszegüljenek-e és kitegyék magukat sok ulókövetkezményeknek, vagy fizessenek, ha bármilyen nehezére esik is? Vagy van-e fórum, ahová apellálni lehet és van-e mód jobb belátásra bírni ezeket az önkényesen eljáró urakat? Nem kellene-e, vagy lehetne-e szöveikezni a lakóknak és egyhangulag kimondani, hogy csak azt fizetik meg, amit kell? Hiszen éppen elég gond azt is kifizetni, amit a törvény előír, elégedjenek meg addig vele a háziurak, amíg majd teljes szabadkezet kapnak a lakberek terén.

Tisztelettel: Egy szegény lakó.

Özv. Singer Antalné úgy a maga, mint Jenő, Jolánka és István gyermekei nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy a legjobb férj, apa, nagypapa, testvér, rokon

Singer Antal

tekeasztalgyáros

életének 74-ik, boldog házasságának 47-ik évében hosszú nehéz betegség után 1928. évi július 13-án elhunyt.

A megboldogult földi maradványai a zsidó vallás szertartásai szerint vasárnap, 1928 július 15-én délelőtti 11 órakor fognak a Kossuth Lajos-sugárút 54. szám alatti gyászházából eltemettetni.

Gyászolják még:

Özv. Weinstein Mórné szül. Singer Veronka
Singer Rozália
testvérei

Singer Jenőné szül. Stern Blanka
Dr. Singer Istvánné szül. Schwarcz Mária
menyei

Singer István, Singer Agika unokái

és a kiterjedt rokonság.

Nagy László, Nagy Ignác,
Özv. Nagy Dezsőné szül. Weisz Lujza,
Ádám József,
Ádám Józsefné szül. Neufeld Blanka,
Nagy Miksa,
Özv. Aczél Rezsőné szül. Neufeld Jolán
sógorai és sógornői

Külön villemoskocsi 11 óra 20 perckor indul a Kálvária ucca és Nagykörút sarkáról.